

Tznius PTSD

Shiur# 372 | May 28th 2022

אלישיך פרשת נשא

והנה זו היא ההקדמה שעליה אמרתי דבר כו'. ואחר הקדמה זו, שהיא לשלול בחינות נזירות שלא לשמה. אמר מה שאמרתי ואמרת אליהם, הוא מיין ושכר יזיר כו', ושיקנה כל הקדושות כאשר יבא בכתובים. והוא מאמרם ז"ל במדרש רבה (במדבר רבה י ה) על פסוק למה זה תשאל לשמי והוא פלאי (שופטים יח ג). שאמר לו כי המלאך משתנה שמו, ונקרא על שם שליחותו. ולפיכך אמר לו למה זה תשאל לשמי, כי אין לי שם קבוע, כי אם לפי המצוה והשליחות אני נקרא. ועל כן, עתה שבאתי על עסקי נזירות נקראתי פלאי, כד"א כי יפליא לנדור וכו'. והלא כמו זר נחשב, למה על יחס נזירות לא נקרא בשם מתייחס אל נזירות, רק אל שם הפלאה. אך הוא על כי אין הנזירות האמתיות לפניו יתברך, רק הבא מחמת פרישה והפלאה כאשר כתבנו:

והוא מאמרם ז"ל (נדרים ט ב), כי שמעון הצדיק אמר, מימי לא אכלתי מקרבן נזיר אלא פעם אחת, שבא אלי בחור מן הדרום, יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו תלתלים כו'. אמרתי לו בני מה ראית שנדרת בנזיר. אמר לי פעם אחת הלכתי עם צאן אבי, וראיתי על עין המים בבואה שלי וקווצותי, והתחיל יצרי להתגבר עלי. אז קפצתי ונדרתי לגלחם לשמים. אז חיבקו ונשקו, ואמר לו, כמותך ירבו נודרי נזירות בישראל. והוא מאמרנו, כי אין כוונתו יתברך, רק על הבא לפרוש ולהכניע יצרו כמדובר, וכונת הענין, כאשר יתבאר בהמשך הכתובים, כי על ידי הפרישות יקנה נזר קדושה כל ימי נזרו, וישאר לו הפרישות והנזר בקנין. כי גם אחרי מלאת ימי נזרו, וישתה יין, עדיין תואר נזירות יצדק בו. כי נזר קדושה עליו ולא יבגוד בו היין עוד. וזהו אומרם בחתימת הענין (לקמן פסוק כ) ואחר ישתה הנזיר יין, כי הלא בשתותו אחרי כן יין אינו נזיר, ואיך יאמר ישתה הנזיר יין. אך הוא לומר כי עוד תוארו צודק בו גם אחר שתותו יין:

לא יעלה על ראשו. כי עד מלאת הימים כו' קדוש יהיה כו', וטוב לגבר יהיה ימים קדוש לה'. ומה גם עתה כי לא כן הוא, כי אם, כאשר תכבשנו תחתיך ימי מספר, ישאר כבוש גם אחרי כן, כאומרם אחרי כן בסוף הענין, ואחר ישתה הנזיר יין. כי גם אחר שתותו יין עודנו שם נזיר בו, מופרש מענייני העולם יקרא עליך, כמדובר למעלה:

ב. כתב השו"ע [1] כשיהיה סמוך לחשיכה ישאל (ב) לאנשי ביתו בלשון רכה עשרתם ערבבתם הפרשתם חלה ויאמר להם הדליקו את הנר:

חומ' שני

וזכל זאת קמ"ל שצריך לומר לצני ציתו צניחותא ולא מתוך אימה עיי"ש, והיינו דקס"ד דכיון שצריך לזרז אנשי ציתו לעשר וכדו' עדיף טפי שיתצע וידרוש מהם צתוקף, מפני שצשעת מעשה יש יותר תועלת צאופן זה מפני שרצונו יעשה כמו שדרש מחמת שייראו ממנו, קמ"ל דאפ"ה עדיף טפי למימרניהו צניחותא כי היכי דלקבלו מיניה שאז יעשו מתוך הצנה שיתקבלו הדברים על ליבם, ולא שיעשו מחמת תביעתו ומוראו שאז לא יצינו ולא יקבלו, מפני שכשדורשים צתקיפות אין הדברים מתקבלים ומתישבים על הלב. וזה כלל גדול צחינוך, שעדיף להימנע מלתצוע ולדרוש צתוקף שאין הדברים מתקבלים כ"כ, וכדאי להפסיד קנת כדי להרויח שיעשו מתוך הצנה. וזוהי ההנהגה התמידית שצריך להיות צנחת, אמנם כשיש צורך מותר להשתמש גם להטיל אימה [שאינה יתירה], וזהו דאמרינן צמס' צבת [ט] דרצ יהודה שליף מצבייתא [מן הצגד צחמתו להראותם שהוא כועס ויגורו מלפניו, רש"י], רצ אחא צר יעקב צצר מאני צצירי וכו', דקא עציד למירמא אימתא אחינשי ציתא עיי"ש, והיינו דאם יודע שאם יאמר צניחותא לא יעשו הדברים וצכה"ג צריך למירמא אימתא.

חנזיות המוכרות צרכי צבת גם הם צריכים לסגור חנותם צשעת חיוצ סגירתם שהוא כמו שעה קודם השצת כמצואר צמ"צ [ה], ואף אם נודמן מקרה שאחד קונה לצבת מותר למכור לו שהרי אף צשצת יש כמה אופני היתר צזה. מ"מ אין לפתוח החנות כדרך שמוכר צחול, אלא הסדר צקציעות הוא שצריך לסגור החנות צשעת חיוצ סגירתם.

ג' דברים צריך לומר סמוך לשבת

(ב) לאנשי ביתו. תנן צמסכת צבת [1] ג' דברים צריך אדם לומר צתוך ציתו וכו'. אמר רבה צר רצ הונא אע"ג דאמור רצנן שלשה דברים וכו' צריך למימרניהו צניחותא כי היכי דלקצלינהו מיניה. אמר רצ אשי אנה לא שמייע לי הא דרצה צר הונא וקיימתיה מצצרא. וצמס' גיטין [ח] אמרינן עוד, אמר רצ אבהו לעולם אל יטיל אדם אימה יתירה צתוך ציתו שהרי אדם גדול הטיל אימה יתירה צתוך ציתו והאכילוהו דצר גדול וכו' ומאי ניהו אצר מן החי.

ומדקאמר צגמ' "אנה לא שמייע לי הא דרצה צ"ר הונא וקיימתיה מצצרא" משמע שהיה מקום לומר אחרת

שער הציון

[ה] סי' רנ"ו ס"ק א': [1] סי' ר"ס סעיף צ': [2] צבת ל"ד ע"א: [ח] ו' ע"ב, ז' ע"א: [ט] ק"ה ע"ב:

Selected audio from our listeners

Comments on the Shiur

Comments on the Shiur 1 *click here*

Comments on the Shiur 2 *click here*

Comments on the Shiur 3 *click here*

Comments on the Shiur 4 *click here*

Comments on the Shiur 5 *click here*

Comments on the Shiur 6 *click here*

Comments on the Shiur 7 *click here*

Comments on the Shiur 8 *click here*

Comments on the Shiur 9 *click here*

Comments on the Shiur 10 *click here*

Comments on the Shiur 11 *click here*

Comments on the Shiur 12 *click here*

Comments on the Shiur 13 *click here*

Comments on the Shiur 14 *click here*

Comments on the Shiur 15 *click here*

Comments on the Shiur 16 *click here*

Comments on the Shiur 17 *click here*

Comments on the Shiur 18 *click here*

Comments on the Shiur 19 *click here*

Comments on the Shiur 20 *click here*

Comments on the Shiur 21 *click here*

Comments on the Shiur 22 *click here*

Selected emails from our listeners

Comments on the Show

• **אגרות וכתבים** (ממרן המשגיח **רבי שלמה וולבה**, ח"ב, אגרת שח'): בדבר הפגישות עם הכלה, אינני מבין למה מוכרחים לבוא לידי הרהורים? האם אין בזה טעות בגישה אל הכלה והחתונה? יש להתאמץ לראות בכלה – **אדם**. ומדברים אתה דברים הראויים לדבר בין שני בני אדם. ועוד בני אדם **מישראל!** הן אמת שעתידיים לקיים ביחד המצוה הראשונה שבתורה"ק [אך] אין שום הכרח שעתידי זה יביא לידי הרהורים אסורים כעת! והנה כלה זו היא האשה שאתה עומד בעזרת השי"ת לקדש אותה בקידושין. לאסור אותה כהקדש על כל העולם. ומה שייך בעצם לעורר הרהורים לגבי קדשי שמים!? **אין זאת, כי אם הטעות משנות הנעורים הראשונות שהתרגלו לראות בכל דבר שביצה"ר ענין של טומאה, וכל כך השתרש מבט זה בבני תורה הצעירים, עד שאח"כ כשהם ניגשים לחתונתם, נדמה להם גם אז כי בעצם בטומאה הם עוסקים, אלא שהטומאה הותרה ...**

כמובן, אין לך טעות גדולה מזו! ולדאבונו גם מחנכים אינם נזהרים בזה ומרבים לטמא את היצה"ר, במקום לחנך תלמידיהם לדעת שהיצה"ר הוא דבר שבקדושה, וממילא צריכים לשמרו בקדושה! ואילו חונכו התלמידים ככה, היו יודעים בעת בואם בברית עם בת גילם כי בית מקדש הולכים לבנות, לא מקום מותר לטומאה ח"ו!

.... This distortion is the result of the erroneous belief from their earlier years when they became habituated to see any connection to physical intimacy as *tumah*. This perception becomes so imbedded among young *bonei Torah* so that when they approach marriage, they are convinced that they are still dealing with *tumah* except that now it became permitted.... Of course, there is nothing that could be more erroneous! To our sorrow, *mechanchim* are not careful about this and they continue to defile physical intimacy, instead of being *mechanech* talmidim that physical intimacy is a holy thing and therefore one needs to preserve its holiness! If the students were educated in this manner, they would know that when they get married, they are creating a *beis hamikdash*, and not a place where *tumah* is permitted G-d forbid!

Hello,

I can't agree more with what was said about enforcing Tznius (or any Yiddishe value for

that matter) in a way that protects the dignity of the child and inspires them rather than pushes them away.

There is however something that was not said. And that is when a home does not share and respect the same values of the school they have chosen to send their children to. Most families live in a community with multiple schools which have varying Hashkafos. Why do parents place their child in a situation that is likely to cause serious chinuch concerns as the child grows up? What happens when parents send a child to a school that has "higher" or stricter standards than the ones at home?

1. The child is confused. "My parents say this is ok but my teachers and the culture in school say it is not."
2. The child starts to look down at the school. When the parents are notified that the child is not following the school standards, they respond by expressing their frustration in front of the child, often "making fun" of or "bad-mouthing" these "overzealous" overfrum staff members. What does the child think then?
3. It fosters the "just don't get caught" mentality described by the final guest on the show. The child is taught at home to maintain the out-of-policy behaviors and they should just play a game with the school to stay out of trouble and not get caught.
4. Schools are now placed in a highly compromised situation. A child is consistently sent to school out of "dress code" or not in compliance with other school standards (mostly at the fault of the parents) and now the school faces the impossible task of consistently having to navigate the delicate line of maintaining the integrity of the policy while not hurting the child.

Of course there are creative ways for schools to respectfully have students change in a sensitive way (such as the idea described by one of the guests). But how is the child going to react when this has to be done on a consistent basis? No matter how sensitive the school is, when a child has to change in the "uniform room" every day it's going to cause the child to be resentful. We know where that leads...

The same applies to schools who have technology policies such as no internet at home etc. Parents hide this information from the school, sending a very mixed message to their children. This dangerously compromises the Chinuch they are seemingly so invested in.

Yet parents still prefer to send their child to the "better" school while not realizing that by not living up to the standards set by the school they are potentially causing serious harm to their child's Chinuch. They would be much better off sending their child to a school that

perhaps doesn't have the strictest standards yet is in harmony with their own.

When faced with no choice such as when one lives in a smaller community with fewer school options, parents can still do a lot to prevent this potential power struggle.

1. Speak to your child and explain that they will be going to a school that may have different minhagim than the ones at home. Show respect for the stricter Minhagim and commit together to abide by them.
2. Work with the school not against it. When your child is held accountable for not following the school standards, it may feel tempting to "throw the school under the bus" to validate your child's frustration. But see this as a teachable moment to help instill respect for the authority of the school. Of course a parent should empathize with their child, but that does not have to compromise the importance of respecting the school's policy.
3. Even when in disagreement with the school of course a parent should never talk about it in front of their children. But take it a step further, make sure that they don't pick it up from your tone or body language either. Children have a sense for these things. They can tell what a parent's attitude is towards the school without any words being said.

May we all work together doing our part - both parents and educators - to help our children grow and develop ברוח ישראל סבא in an emotionally healthy way.

Mannis Frankel

Hi,

I'd like to comment on the most recent podcast, Tznius and Dress Code in our schools, hosted by R' Wasserman. I generally enjoy R' Wasserman's shows very much, apart from this one and the previous one on the same topic.

I was bothered by two aspects of the show:

- One-Sided Discussion:

I'm not a right winger and I usually love the open discussions on Headlines. This podcast didn't seem to be an open discussion at all. The premise - that Bais Yaakovs are not teaching about tznius properly, and this is the reason for the immodest dress of many grown frum women - was presented as fact, and the interviewees all parroted this line. I think that the entire premise is very debatable, and the one-sided discussion didn't do

justice to the topic at all.

If you were to interview me, I would have no tznius-enforcement horror stories to share, simply because the Bais Yaakov that I went to didn't enforce tznius in a draconian way. (I do concede that most of the students were solid girls who basically toed the line; I don't know how the school would've dealt with widespread rebellion and flouting of the dress code.) We spent very little time learning the halachos of modest dress, because once you know the basics - collarbones, elbows, knees - there's not much else to add. I do remember hearing plenty, though, about the midah of tznius, such as humility, doing mitzvos l'sheim shamayim, etc. In fact, my teachers all had a common refrain when the subject was raised, "Tznius means pnimiyus".

In my experience, modesty was largely portrayed as a personal avodah, unrelated to safeguarding men from forbidden thoughts. And contrary to the PTSD experienced by Mrs. Liss's clients, we heard a lot about the importance of reserving your beauty for your husband. (I find it hard to believe that her Bais-Yaakov educated clients weren't taught about the "maros hatzovos" - the mirrors used for the kiyor - at least once a month!)

Next time, please present this as a question: are Bais Yaakovs teaching tznius properly? I'm sure you'd hear from many, many women whose experience was like mine.

· Harmful Messaging:

Aside from the inaccurate portrayal of the topic, I was bothered by the goal of the podcast - particularly in the discussion with Rabbi Manning - which was seemingly to negate the importance of modesty, and to counteract the notion that it is one of the most important middos for a woman. I fail to see how pushing this narrative could be helpful to anyone or conducive to increasing kedushah in our midst.

(I don't take issue with the actual point he made – that the concept of tznius being the tavlin for women is sourced from the Vilna Gaon and not from Chazal – but focusing the conversation on that point alone, without the context of a greater discussion on the beauty and primacy of tznius, sends a very damaging message.)

As an aside, I want to comment about Mrs. Hamilton's opinion regarding women's pictures in newspapers. Several points:

- She says that in Judaism, we don't cover women's faces, and that's true. A man may see a woman's face in a perfunctory way. However, a man may not gaze at

a woman's face (I believe this is accepted as one of the elements of "v'lo sasuru"), and newspapers print pictures for their readers to look at, not just to scan quickly.

- It's naïve to think that if newspapers would reverse their policy and print women's pictures, they would only print pictures of rebbetzins. Look at frum news sites and some of the local frum papers that do print pictures of women – you'll find everything from Rebbetzins to politicians to models in ads for makeup artists and orthodontists. Where will we draw the line between modest and immodest pictures?
- I take issue with her statement that "everyone has a smartphone" and that our daughters can recognize pictures of every celebrity. Our smartphones are filtered and our Bais Yaakov daughters are generally not following celebrities on social media.
- I'm guessing that Mrs. Hamilton comes from a more open background, but she should be made aware that most of the rebbetzins whose pictures she wants printed are deeply modest women, wives and daughters of gedolei Yisroel, who would surely be very uncomfortable having their pictures plastered across the papers.

Thank you for reading this message.

Chaya Cohen

Hi,

I'd like to add a postscript to my previous message:

As I mentioned, I was disappointed that the discussion was so one-sided. In an open debate, the questioner would not be "leading the witness" and creating an echo chamber; rather, he would seize any opening to ask pointed questions that would force the interviewee to prove their point.

For instance, when Mrs. Fran Berg mentioned that certain modes of dress were not allowed by her school but were permitted at home, that would have been a perfect opportunity to pose some piercing questions:

- Do you think parents should send their daughter to a school whose standards of tznius are higher than their own?

- If, for whatever reason, parents do send their daughter to such a school, should the parents adopt the higher standards? What happens if they don't - does that send a confusing message to their daughter?

- Is it possible that some girls struggle with the school's dress code because their own family's standards are lower, and they don't feel their parents value the higher standards?
- Do students who come from families whose standards are similar to the school's standards struggle with the dress code to the same degree as the students whose family's values are lower?
- In which schools is flouting of the dress code more of a widespread problem - in schools where the students come from very frum, solid backgrounds, or in schools where the students come from less devout families?

I think if you would ask these questions, you would get a much more accurate assessment of whether our Bais Yaakovs are educating about tznius properly, whether dress code enforcement is an issue in all Bais Yaakov schools or only in certain ones, and what the true reasons are for some grown women's negative attitudes towards tznius.

Very powerful message this week. Very sad situation... really shocking... and really chaval!

Halevai this show and more such awareness will make a change.

Kol Tuv,

Daniel Handwerger

Rabbi Anthony Manning

אגרת הגר"א נוסח א

כשתדריך בניך ובנותיך לדרך טובה יהיו דברים רכים וחנונים בדברי מוסר המתיישבים על הלב ובפרט אם נזכה לדירת א"י תובב"א כי שם צריך להתנהג מאד בדרכי ה' ולכן תרגילים בדברי מוסר ומדות טובות שצריכים הרגל רב והרגל על כל דבר שלטון ונעשה טבע וכל התחלות קשות, ואח"כ יהיו נוחות. ואם ח"ו קלקלו מעשיהם דע כי הכסיל יודע בעצמו שרע ומר דרכו, אך שקשה לו לפרוש מסכלותו, כי זה כל האדם לפתח חטאת רובץ ושליט עליו יצרו, ותבלין שלו לזכרים עסק התורה, ולנקבות הצניעות והנהגת המדות ומוסר ושומר פיו מכל רע ובפרט מלה"ר, ויתרחקו מחמדות ותאות העוה"ז זהו מתג ורסן היצה"ר וקנין עוה"ב כמ"ש כי נר מצוה ותורה אור וכו' אבל ודרך חיים תוכחת מוסר ואלו מעלתם יותר מתעניות וסגופים.

Elisheva Liss

<https://www.elishevaliss.com/post/don-t-even-touch-it-how-making-fake-rules-can-lead-to-disaster-a-chinuch-message>

<https://www.elishevaliss.com/post/sacrificing-souls-on-the-altar-of-modesty>